

Nieuwsbrief KOG

nummer 7 | voorjaar 2016

Het 'WDNAW'-mantra: een Trojaans paard (‘Wij Doen Niet Aan Waarheidsvinding’)

Peter Prinsen, oud-advocaat
Op Scheveningen, 20 mei
2016

De nachtmerrie

Het is soms een alledaags incident waarom Kinderbescherming en Jeugdzorg (tegenwoordig: GI, gecertificeerde instelling) een kind bij zijn ouders weghalen. Het gebeurt op verraderlijke manier, van het ene op het andere moment. Hun kind,

Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders is een stichting door en voor gewone ouders en grootouders in contact met jeugdzorg. Ouders weten soms niet wat zij kunnen verwachten en hoe zij zich moeten opstellen. KOG wil deze ouders ondersteunen en adviseren. Daarvoor is er de website www.stichtingkog.info en de mogelijkheid met de contactpersonen te bellen of te mailen. De contactpersonen zijn geen advocaat, maar zij adviseren vanuit hun kennis van de praktijk van jeugdzorg. Vereniging KOG, opgericht in 1990, is in 2003 omgezet in stichting KOG. Secretariaat
Koninginneweg 90,
2012 GR Haarlem,
tel. 0235321223,
kog@upcmail.nl
www.stichtingkog.info
ISSN 2215-0544

dat er niets van begrijpt en in paniek raakt, wordt naar een locatie gebracht die weken tot maanden geheim wordt gehouden.

Na enkele dagen ontvangen de ouders het per fax ingediende verzoek van Kinderbescherming aan de kinderrechter. Als motivering van het verzoek lezen zij: "onderzoekshypothese: jarenlange kindermishandeling", reden waarom het kind voorlopig onder toezicht moet worden gesteld (VOTS) en onmiddellijk uit huis moet worden geplaatst (spoed-UHP).

Een week later krijgen de ouders een professioneel ogend rapport bij het definitieve verzoek. Daarin lezen zij wat zij in het faxverzoek aan de kinderrechter ook al hadden zien staan: "jarenlange kindermishandeling". Maar tot hun verontwaardiging zien zij dat de onderzoekshypothese zonder onderzoek als vaststaand "feit" in het definitieve rapport is vermeld. In een lawine van volgende rapporten zal dit "feit" klakkeloos als uitgangspunt worden genomen.

Een week of drie nadat hun kind is verdwenen is er het eerste contact tussen ouders en kind. Een uurtje, onder toezicht, op het politiebureau of op het kantoor van Jeugdzorg, en dat zo om de twee weken. Ter voorbereiding daarop wordt het kind telkens belast met een strikte plicht tot geheimhouding omtrent het pleegadres, zodat de ontmoetingen van het kind met zijn ouders al die maanden beladen zijn met angst voor versprekingen. Na enkele ontmoetingen schrijft Jeugdzorg aan de ouders:

"De bezoeksregeling met u roept dusdanig veel spanningen op dat uw dochter angstig is, reden waarom de bezoeksregeling voor drie maanden wordt stopgezet". Hun advocaat maant zijn cliënten om Jeugdzorg vooral niet tegen te spreken... Wijzen ouders toch op de *onjuistheid* van de beschuldigingen en de *oncontroleerbaarheid* van hun beweringen, dan krijgen zij van Jeugdzorg te horen: *"Daar gaat het niet om in het jeugdrecht. Waarheidsvinding behoort niet tot onze taak".*

Wijzen zij erop dat hun kind niets mankeert en het voortreffelijk doet op school, dan lezen zij tot hun verbijstering in een volgend rapport: *"Het kind komt over als een zwaar beschadigd meisje als gevolg van jarenlang huiselijk geweld. Juist het feit dat zij ogenschijnlijk niets mankeert en 'gewoon meedoet op school', zou gezien kunnen worden als zorgelijk. Hieruit blijkt namelijk dat zij al jaren rondloopt met een groot geheim en dit nooit met iemand heeft kunnen delen".* Wijzen zij op de innerlijke tegenstrijdigheid (*"Komt over als zwaar beschadigd"*) versus *"mankeert ogenschijnlijk niets"*), dan is het antwoord wederom: *"Daar gaat het niet om in het jeugdrecht. Waarheidsvinding is niet onze taak".*

Kaarten zij het aan bij de Externe klachtencommissie dan opent de voorzitter (een kinderrechter) met de woorden: *"Vooraf moet ik u erop wijzen dat het in het jeugdrecht niet gaat om waarheidsvinding".*

In deze nieuwsbrief staat een artikel van mr ir P.J.A. Prinsen.

Drie tips van mr M. Krol zijn met haar toestemming overgenomen van haar website.

De overige artikelen zijn geschreven door voorzitter en secretaris van KOG.

Klagen zij bij de Raad voor de Kinderbescherming over het klakkeloos overnemen van evidente onzin, dan krijgen zij te horen: *"In het jeugdrecht gaat het niet om waarheidsvinding".*

Komen zij op de OTS-UHP-zitting bij de kinderrechter, dan opent ook die de zitting (met gesloten deuren!) met de woorden: *"Vooraf moet ik u erop wijzen dat het hier niet gaat om waarheidsvinding".*

Ouders die in het jeugdrecht hun zaak volledig uit de hand zien lopen hebben geen enkele mogelijkheid om dingen recht te zetten. Hun gezin en het leven van hun kind is een nachtmerrie geworden waaraan niet te ontsnappen is. Terzijde: de "tijdelijk" stopgezette omgangsregeling in deze casus is nooit hersteld.

Het mantra

Zoals uit bovenstaande (aan de werkelijkheid ontleende) casus blijkt kan men met recht spreken van een mantra: een bezwering waarmee jeugdbeschermers en kinderrechters elk protest van ouders weten te smoren. We zullen dit noemen het WDNAW-mantra: het *Wij-Doen-Niet-Aan-Waarheidsvinding*-mantra. Niet aan waarheidsvinding doen - is dat een vrijbrief om de waarheid geweld aan te doen, een vrijbrief voor liegen? Om te grossieren in meningen die aan de feiten geen boodschap hebben? Een vrijbrief voor willekeur? Wij zouden kunnen volstaan met een krachtig: "Nee, nooit!", maar niet iedereen geeft dit ferme, enig juiste antwoord. Verontwaardigd →

vraag: “Heeft de verdachte ‘het’ gedaan of niet?” Het is de taak van de rechter om zonder twijfel de objectieve, feitelijke waarheid vast te stellen aan de hand van de wettelijke bewijsmiddelen (dus niet op grond van zijn subjectieve mening). Als niet bewezen kan worden dat verdachte ‘het’ heeft gedaan leidt rechtsvinding tot het vrijuit gaan van de verdachte; in het andere geval tot een redelijke straf.

In het *verkeersrecht* is de vraag: “Wie had voorrang - A of B” of “Is partij A of B door het rode stoplicht gereden of niet?”

In het *civiele recht* bijvoorbeeld: “Is de overeenkomst nagekomen of niet?” Daar gaat het om vragen over de wederzijdse verplichtingen, die, ook op onderdelen, wel of niet kunnen zijn nagekomen.

Kenmerkend in deze rechtsgebieden is dat er in de wet een nauwkeurig omschreven norm is vastgelegd: diefstal is bij wet verboden, net als door rood licht rijden, verkeer van rechts heeft wettelijk voorrang, overeenkomsten “strekken partijen tot wet” (moeten worden nagekomen). In al die gevallen moet met een proces van waarheidsvinding zo objectief mogelijk worden vastgesteld of de rechtsnorm is overtreden.

In het jeugdrecht gaat het om de wettelijke vraag: “Groeit een minderjarige zodanig op dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd”? Dit is een zogenaamde “vage rechtsnorm” waarvoor niet in de wet te omschrijven valt wanneer daarvan sprake is of niet. Hier betekent ‘waarheidsvinding’ dat de rechter een inschatting moet maken op basis van het oordeel van daartoe aangewezen functionarissen (Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorg) die de kinderrechter moeten overtuigen dat hun beoordeling van de zaak juist is. In het Jeugdrecht is waarheidsvinding meer een zoeken naar een zo goed mogelijke inschatting op basis van subjectieve, zo goed mogelijk ‘geobjectiverde’ (op feiten gestoelde) oordelen van de functionarissen. Maar hoe dan ook, waarheidsvinding moet een streefdoel zijn al

blijft het eindoordeel veel meer discutabel dan in andere rechtsgebieden. Wat is er allemaal mis met dat mantra “Wij doen niet aan waarheidsvinding”? • Dat de autoriteiten uitdrukkelijk waarheidsvinding als streefdoel verwerpen is erg. • Erger is dat zij er een vrijbrief van maken om onwaarheden aan de rechter voor te leggen en dat de kinderrechter het mantra gebruikt om zijn rechterlijke taak te verzaken. • Maar het allerergste is dat dit mantra de beschuldiging “U spreekt welbewust onwaarheid” verdoezelt.

De drogreden

In bovenstaande casus (‘de nachtmerrie’) is sprake van een in alle geledingen herhaalde drogreden. Wat is dat, een drogreden? Een drogreden is een oneerlijke, onfatsoenlijke discussiemethode, een redenering waarvan je voelt dat hij niet klopt, maar waarvoor je van goeden huize moet komen om er iets tegen in te kunnen brengen.

De stropop

In ons geval gaat het om de *stropop-drogreden*: Stel in een debat neemt u een standpunt in. Maar uw tegenstander (de “drogredeenaar”) verdraait uw standpunt en legt u een karikatuur ervan in de mond die in die vorm niet verdedigbaar is. In een reflex blijft u echter in de verdediging, en voor u het weet bent u een standpunt aan het verdedigen dat uw standpunt niet is. De stropop-drogreden is een boosaardige manier om een spraakverwarring in te leiden.

Wie het doorheeft laat het zover niet komen en zal zeggen: “Dat heeft u mij niet horen zeggen!” Maar daarmee bent u al in de verdediging gedwongen en de drogredenaar houdt verder zijn mond - of niet... De drogredenaar gaat niet meer in op uw tegenwerping maar palavert verder over de met zijn valse antwoord ingeslagen dwaalweg.

De dialectiek

Terug naar ‘de nachtmerrie’. Waar komt de term ‘waarheidsvinding’ op de proppen?

De stropop-redenering verloopt, schematisch weergegeven, als volgt: *Stap 1*: De ouders protesteerden tegen een onware, verzonden en onbewezen beschuldiging. Zij eisen: “Stop met die onwaarheden”. *Stap 2*: De Jeugdzorgwerker zegt *niet*: “Wij mogen misleiden”, maar: “Wij doen niet aan waarheidsvinding; het gaat om ons oordeel, onze mening”. *Stap 3*: De ouders zijn verbijsterd en sprakeloos (en gaan op cliëntenfora klagen over het niet aan *waarheidsvinding* doen door Jeugdzorg).

Deze dialectische (de totstandkoming betreffende) beschouwing legt de essentie bloot van de ontsporing van het waarheidsvinding-debat: het gaat niet meer over onwaarheden van Jeugdzorg, maar over de vage norm van art. 255 BW boek 1.

Trojaans paard

Tot zover de stropopredenering op zichzelf. Maar er is nog meer mis! Zie stap 3: Op cliëntenfora en in de media *klagen* de ouders over onwaarheden(1) en *eisen* zij dat Jeugdzorg aan waarheidsvinding gaat doen (2). Daarmee halen de ouders zelf de stropop ‘waarheidsvinding’ als een Trojaans paard binnen hun eigen kring en in het openbare debat. Het gaat niet meer over liegende kindbeschermers maar over de vage rechtsnorm en de vrome getuigenissen hoe zij allemaal hun best doen om daarmee zo goed mogelijk om te gaan.

Viraal!

Inmiddels wordt er veel geschreven over ‘waarheidsvinding’ en over de problematiek van de vage rechtsnorm. En alle auteurs beginnen uitdrukkelijk met te zeggen dat het hun gaat om de klachten van ouders over de vele onwaarheden in de rapporten en het niet toetsen van de gestelde feiten door de kinderrechter. Maar zij eindigen ermee dat de jeugdzorgwerkers en kinderrechters nog beter hun best moeten doen voor de waarheidsvinding. Het WDNAW-mantra is een drogreden met het woord ‘waarheidsvinding’ als stro-

pop. De stropop heeft zich als een giftig virus genesteld in het publieke debat. De eerste fase van het viraal gaan bestond uit het verbreiden door de ouders van het mantra in eigen kring. De volgende fase brak aan toen de media het woord overnamen bij hun kritische beschouwingen over Jeugdzorg. De media lieten zich beet nemen en vroegen niet door over de aanleiding: de vele onwaarheden in de rapporten. Tenslotte waren het de publicaties in de juridische en bestuurlijke literatuur waarin en passant wel over de klachten van de ouders werd geschreven, “maar ja, waarheidsvinding is nu eenmaal een lastig probleem”, zo is de teneur van die vakpublicaties. Wat lastig is, is weerstand te bieden aan de verleiding om te liegen over de feiten!

De spindoctors

Hebben de spindoctors van Kinderbescherming en Jeugdzorg hun doel bereikt? Iedereen, kinderrechter, Kinderombudsman, minister, kamerlid, professor, onderzoeker, kindbeschermers, iedereen die vergeet dat de spindoctors van Jeugdzorg en Kinderbescherming de stropop ‘waarheidsvinding’ hebben gelanceerd, iedereen die niet door heeft hoe de stropop viraal is gegaan, iedereen die dat niet beseft bedrijft luchtfietsen. Lucht-fietsen die van oorsprong bedoeld is om te misleiden en het debat over het bewust misleiden door Jeugdzorg en Kinderbescherming te doen ontsporen. Toch gloort er hoop: zie hierna.

Kroniek

De stropop ‘waarheidsvinding’ lijkt niet meer uit te bannen uit het publieke debat. Hoewel publicaties vanuit het kamp Jeugdzorg er alles aan doen om het debat op een dwaalspoor van het vage-normen-probleem te zetten zijn er gelukkig uit het andere kamp auteurs die het debat nadrukkelijk terug voeren naar ‘stop de onwaarheden’. Er is, met andere woorden, een strijd ontbrand tussen het ‘vage-normen-kamp’ en het ‘stop-onwaarheden-kamp’.

Maart 2011 - Casus in NRC Opiniepagina
De in de opening beschreven casus werd besproken op de opiniepagina van NRC Handelsblad onder de titel “*Of beschuldiging waar is, doet er bij kinderrechter niet toe*”. In het artikel werd een pleidooi gehouden voor het instellen van een Waarheidskamer voor kinderrechters, vergelijkbaar met een Wrakingskamer. De kinderrechter fungeert immers als de hoge Staatsmacht die de verantwoordelijkheid draagt voor de onafhankelijke jeugdrechtspraak en de goede procesorde waarin voor onwaarheden geen plaats hoort te zijn.

Augustus 2011 - Nationale Ombudsman Brennikmeijer en Van Zanten in “Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht (FJR)”
In een artikel “*Waarheidsvinding: van groot belang in de jeugdbescherming*” vatten de auteurs het Opiniestuk nog eens uitvoerig samen en scharen zij zich expliciet achter de inhoud ervan. “Deze mening van de heer Prinsen lijkt kritisch te zijn ontvangen in de jeugdzorgwereld.” “Volgens ons wordt waarheidsvinding in de benadering van andere Slot en Quik-Schuijt te zwaar opgevat en wordt daarmee het doen van waarheidsvinding als een te grote, en daarmee onuitvoerbare, opgave gezien, anders dan het volgens ons zou moeten zijn. Wij kunnen ons meer vinden in de zienswijze van Prinsen.”

April 2013 - Erik Gerritsen - “Waarheidsvinding” in “Binnenlands Bestuur”
Erik Gerritsen, tot 2015 bestuursvoorzitter van Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam en een productieve spindoctor van de jeugdzorgwereld, meent in dit artikel: “Ik constateer dat het debat met betrekking tot het thema waarheidsvinding top op heden weinig productief is.” Hij licht dit toe met een aantal argumenten die het WDNAW-mantra zouden moeten ondersteunen. Het voert te ver om hierop nu in te gaan maar gezegd moet worden dat Gerritsen zich in dit artikel (en vele andere) manifesteert als de spindoc-

tor van Jeugdzorg bij uitstek.

Oktober 2013 - Van der Burg (VVD) en Bergkamp (D66), Tweede Kamer: Amendement waarheidsvinding
Tijdens de behandeling van het toenmalige wetsontwerp Jeugdwet hebben de Tweede Kamerleden Van der Burg en Bergkamp een amendement ingediend, luidende: “*De raad voor de kinderrechter en de gecertificeerde instelling zijn verplicht in rapportages of verzoekschriften de van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren.*” In de toelichting schreven zij: “*De verplichting die uit dit amendement volgt houdt in dat de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen die de maatregelen uitvoeren zich moeten richten op het verzamelen van feiten, gebeurtenissen en omstandigheden die objectieverbaar zijn. Dit geldt voor rapportages maar ook voor de verzoekschriften (waaraan de rapportages vaak ten grondslag liggen) aan de kinderrechter (bijv. verzoek machtiging tot uithuisplaatsing of verzoek ontoezichtstelling). Op basis van dit amendement dient de besluitvorming in de rapportage te zijn onderbouwd, waarbij feiten, visies van betrokkenen en de interpretaties van de Raad of gecertificeerde instelling duidelijk zijn gescheiden.*” Dit is klare taal. Alhoewel het amendement zich niet uitspreekt over wat er moet gebeuren als er in de casuïstiek in strijd met dit artikel wordt gehandeld blijkt de wettelijke verankering van de waarheidsplicht van groot belang te zijn in de strijd die ontbrand is tussen het ‘vage-normen-kamp’ (Jeugdzorg) en het ‘stop-onwaarheden-kamp’ (ouders gesteund door deze politici).

December 2013 - Nationale Kinderombudsman Marc Dullaert - rapport “Is de zorg gegronnd”
Dullaert: “Veel klachten die door ouders worden ingediend bij jeugdzorg-klachtinstanties, bij de Kinderombudsman of bij de Nationale ombudsman gaan over de stelling dat BJZ, AMK of de

Raad niet aan waarheidsvinding zouden doen”. Het is duidelijk dat de Kinderombudsman kritiekloos de dwaalweg van het ‘vage-normen-kamp’ volgt. In zijn conclusies neemt hij het op voor de jeugdzorgwerkers die het zo moeilijk zouden hebben omdat zij opereren in een zeer complex werktelein. Onze vraag luidt: Wat heeft de complexiteit van het werktelein te maken met het ‘stoppen met opzettelijke welbewuste onwaarheid’?

20 november 2015 - Algemeen Overleg T.K.-Commissie met Minister van der Steur van Veiligheid en Justitie en Staatssecretaris van Rijn van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Pag. 10: “Mevrouw Van der Burg (VVD): De waarheidsvinding is een belangrijk onderwerp voor de VVD. [...] 25% van de klachten van ouders gaat over de waarheidsvinding. Ik heb het dan over het niet goed scheiden van feiten en meningen, het niet verifiëren van beweringen en uitlatingen en het geen gevolg geven aan verzoeken om correctie van feitelijke onjuistheden. [...] Dit is zo’n belangrijk punt, dat het niet waar kan zijn dat dit zo blijft. [...] Wat de VVD betreft kan dit echt niet langer duren.” [...] “De Raad voor de Kinderbescherming moet hierop aangesproken worden. Het kan niet waar zijn dat dit nog steeds niet is geregeld.” Mevrouw Bergkamp (D66): “We hebben een tijd geleden in een algemeen overleg gevraagd om een pilot voor verbeteringen in de waarheidsvinding. Beide bewindspersonen wilden daar toen niet aan, omdat ze andere prioriteiten hadden.” Pag. 25: Minister Van der Steur: “Het beeld dat de

→ Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen te weinig zouden doen aan waarheidsvinding herken ik niet.” [...] Mevrouw Van der Burg (VVD): “Het is buitengewoon ernstig dat de inspectie concludeert dat 25% van de klachten en meldingen waarmee ouders komen, over dit onderwerp gaan. Feiten en meningen zijn nog steeds niet gescheiden. Er wordt nog steeds niet geverifieerd of uitspraken en meningen terecht zijn. Nog erger is dat feitelijke onjuistheden niet worden gecorrigeerd. [...] [De instellingen] hebben tenslotte al meer dan een jaar de tijd gehad. Het wordt tijd dat dit probleem de wereld uit is. Ik wil graag een toezegging.” Minister Van der Steur: “Dat is zeer duidelijk. Ik kan toezeggen dat ik bij zowel de inspectie als de genoemde instellingen navraag hoe het op dit moment in hun beleving met de waarheidsvinding gaat [...]” Mevrouw Bergkamp (D66): “Ik [...] mis bij de Minis-

ter de erkenning van het probleem. Er was en is een probleem bij de waarheidsvinding. De Minister doet daar iets te lichtig over, terwijl wij al jarenlang signalen krijgen dat we een probleem hebben.” Minister Van der Steur: “Ik herken mij niet in de parafraze van mevrouw Bergkamp over de door mij gevoelde urgentie op dit punt.” Minister Van der Steur: “Ik weet het antwoord niet, maar snijd het onderwerp aan in mijn gesprek met de Raad voor de rechtspraak.” Pag. 50: Mevrouw Van der Burg (VVD): “Elk mens maakt fouten, maar dit soort dingen mogen niet op deze schaal voorkomen. Het moet nu maar eens afgelopen zijn. Ik kan daar niet duidelijker over zijn.”

13 april 2016 - Brief van de Minister van Veiligheid en Justitie

“Uit de gevoerde gesprekken [met de GI's, RvdKb, een kinderrechter, inspecties, cliëntvertegenwoordigers]

komt het beeld naar voren dat GI's en de RvdK het onderwerp waarheidsvinding serieus nemen. Het rapport van de Kinderombudsman uit 2013 heeft daaraan bijgedragen, evenals de verankering van de waarheidsvinding in de Jeugdwet (artikel 3.3). [...] Is de waarheidsvinding anno 2016 op orde? De instellingen geven aan dat zij voortdurend werken aan de kwaliteit van de rapporten en onderzoeken. Daarmee is nog niet gezegd dat de waarheidsvinding anno 2016 over de hele linie optimaal is.”

Tenslotte

De messen zijn geslepen. In het parlement maken twee Kamerleden zich sterk voor het 'stop-onwaarheden-kamp', terwijl de minister uit onwetendheid het 'vage-normen-kamp' meent te moeten verdedigen, zich beroepend op protocollen en rapporten uit het kamp dat zich voelt aangevallen. Dit vraagt om actie van de kant van de ouders. Tijd voor een zwartboek?

financiering van rechtspraak moet louter en alleen de vraag leidend zijn wat nodig is om rechtszaken goed en tijdig te kunnen behandelen. De wetgevende en uitvoerende macht kunnen de Rechtspraak nu beïnvloeden via de portemonnee. Dat hoort niet in een rechtsstaat, waarin de staatsmachten onafhankelijk van elkaar moeten zijn.

De Algemene Rekenkamer kwam tot dezelfde conclusie in haar rapport Bekostiging Rechtspraak: gevolgen voor doelmatigheid. ‘Door vooral het beschikbare budget als uitgangspunt te nemen is de financieringswijze groten-deels los komen te staan van de vraag wat er in de praktijk nodig is om zaken tijdig en zorgvuldig af te handelen.’ Uit dit rapport: ‘Bakker betreurt het dat er in 2002 niet voor is gekozen de Rechtspraak de status van Hoog College van Staat te geven. Hoge Colleges van Staat, zoals de Eerste en Tweede Kamer, de Raad van State en de Nationale ombudsman, hebben een grondwettelijke en onafhankelijke positie. Achterliggende gedachte is

Vergaderjaar 2015-2016
Kamerstuk 31839 nr. 510

Brief van de Minister van Justitie Gepubliceerd op 14 april 2016 12:45
31839 (Hoofddossier)

Een zwartboek krijgen wij niet voor elkaar, maar stuur uw stukken naar mevrouw Bergkamp en mevrouw Van der Burg.

dat het hier om functies gaat die onontbeerlijk zijn in een democratische rechtsstaat en van een andere orde dan andere kostenposten.’ Mr Bakker: ‘Er is een nieuwe balans tussen de staatsmachten nodig. Rechtspraak is een kerntaak van de staat en verdient onverkorte uitvoering van het financieringsmodel dat daarbij past. Rechtspraak kan niet zomaar worden meegenomen in generieke taakstellingen of worden gebruikt om tegenvallers elders op te vangen.’

Wij vrezden dat jeugdzorg/-hulp onbedreigd in luilekkerland kan blijven leven. De rechter heeft niet altijd tijd om alles te lezen, om door te vragen op de zitting, waarom zou hij dan niet varen op het kompas van de professional?! Zoals een donateur het formuleerde: “als ik 40 A4'tjes inlever met FEITEN, en de GI 1 blanco velletje, krijgt de GI nog gelijk.” Misschien is de beste advocaat de advocaat met aanleg voor slogans.

Juris-prudentie

A - We hebben dit jaar meegemaakt dat kinderen vanwege gebrek aan omgang zelfs uit huis geplaatst werden. MAAR: Op 14 januari 2016 heeft het Hof Arnhem-Leeuwarden een beschikking van de kinderrechter vernietigd (OTS vanwege gebrek aan omgang): *5.6 Het hof stelt bij de beoordeling het volgende voorop. Het toepassen van de maatregel van ondertoezichtstelling betekent een inmenging in het gezinsleven van ouder(s) en kind. Deze maatregel is slechts gerechtvaardigd indien zij berust op de in de wet aangegeven gronden en dient ter bescherming van het belang van het kind. De rechter die de maatregel uitspreekt zal in zijn beschikking niet alleen moeten vermelden dat deze beide gronden aanwezig zijn, maar (onder meer) ook moeten aangeven op grond van welke gegevens hij tot zijn oordeel is gekomen dat het kind zodanig opgroeit dat het in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd. Niet uitgesloten is dat het opleggen van de maatregel van ondertoezichtstelling gerechtvaardigd kan zijn wanneer het ontbreken van een omgangsregeling of juist het bestaan ervan, dan wel de conflicten of problemen bij het totstandbrengen of het uitvoeren van een omgangsregeling zodanige belastende conflicten of problemen opleveren voor het kind dat deze, op zichzelf of in combinatie met andere omstandigheden, een ernstige bedreiging voor zijn ontwikkeling opleveren. In een dergelijk geval moeten evenwel aan de motivering van de toewijzing van het verzoek tot ondertoezichtstelling hoge eisen worden gesteld. Zo levert de enkele kans dat het ontbreken of niet nakomen van een omgangsregeling voor het kind nadelig of schadelijk zal zijn, onder meer omdat het daar-*

door in een loyaliteitsconflict zou kunnen komen te verkeren, geen toereikende motivering op. (Vgl. HR 13 april 2001, NJ 2002, nrs. 4 en 5.)
5.7 Het niet meewerken door de verzorgende ouder aan de omgang tussen het kind en de andere ouder kan meebrengen dat het kind in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, maar daarvan is niet per definitie sprake. Het ingrijpende karakter van de ondertoezichtstelling brengt mee een ernstige bedreiging als bedoeld in artikel 1:255 lid 1 BW eerst aan te nemen wanneer in de actuele situatie van het kind concrete, niet mis te verstane, aanwijzingen voor die bedreiging aan de dag treden. De enkele mogelijkheid van bedreiging biedt onvoldoende basis voor de toepassing van de maatregel van ondertoezichtstelling.
(Googelt u GHARL 2016 199)

B - Op 24 februari 2016 verklaart de Rechtbank in 's-Hertogenbosch een schriftelijke aanwijzing van William Schrikker geheel vervallen: *Ter beoordeling staat de vraag of er redenen zijn de schriftelijke aanwijzing van de GI van 22 december 2015 geheel of gedeeltelijk vervallen te verklaren. De kinderrechter overweegt in dit verband allereerst ... Vervolgens dient beoordeeld te worden of de aanwijzing – welke beschouwd wordt als een besluit in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) – zorgvuldig tot stand is gekomen en voldoende is gemotiveerd.*

Op de voet van het bepaalde in artikel 4:8, lid 1 aanhef en onder a, van de AWB heeft de GI de moeder in de gelegenheid gesteld haar zienswijze in te dienen op het voornemen een schriftelijke aanwijzing tot beperking van de omgangsregeling met de minderjarige te geven. Van die gelegenheid heeft de moeder gebruik gemaakt middels het benaderen van een gemachtigde, die op 3 december 2015 per e-mail aan de GI de bezwa-

ren tegen de voorgestelde inperking van de bezoeksregeling heeft kenbaar gemaakt. In de daarop volgende aanwijzing van 22 december 2015 wordt weliswaar gewag gemaakt van het standpunt van de moeder dienaangaande, maar uit de aanwijzing blijkt niet dat de bezwaren mee zijn gewogen in de besluitvorming. Met name wordt niet gemotiveerd waarom het positieve verslag van Rubicon over het verloop van de begeleide bezoeken en de leerbaarheid van de moeder geen aanknopingspunten vormen voor de GI om het voornemen tot inperking van de bezoeksregeling te wijzigen. Ter zitting heeft de GI nog een voor de moeder nieuw element ter

onderbouwing van de aanwijzing aangevoerd: *de minderjarige zou een ontwikkelingsachterstand hebben, die noopt tot verlaging van de frequentie van de bezoeksregeling, omdat de bezoeken te belastend zijn voor het jonge kind. Voorts blijkt uit de memorie van toelichting op het bepaalde in artikel 1:263 BW, dat de bevoegdheid tot het geven van een schriftelijke aanwijzing bij het uitvoeren van de toezichthoudende taak door de gecertificeerde instelling regelt, dat pas tot het geven van een aanwijzing dient te worden overgegaan als de gewenste medewerking niet door overleg en overreding kan worden bereikt. Noch uit de stukken noch uit het verhandelde zitting is de kinderrechter gebleken dat er overleg heeft plaatsgevonden. De standpunten van partijen lopen dienaangaande uiteen, zodat dit niet feitelijk is vast te stellen. Bovendien neemt de kinderrechter in aan-*

merking dat naar zegge van de GI ter zitting partijen in staat zijn om tot onderlinge afspraken te komen. Op grond van het vorenstaande is de kinderrechter van oordeel dat de schriftelijke aanwijzing onzorgvuldig tot stand is gekomen en onvoldoende is gemotiveerd, zodat zij het verzoek van de moeder zal inwilligen en tot vervalverklaring ervan zal besluiten.
(Googelt u GHSHE 2016 912)

Tegen een schriftelijke aanwijzing is geen hoger beroep mogelijk, maar soms toch wel:

Op 10 maart 2016 heeft het Hof in 's-Hertogenbosch de volgende beschikking gegeven: Ontvankelijkheid
3.8. Ingevolge artikel 1:264 van het Burgerlijk Wetboek (BW) kan de kinderrechter op verzoek van de met het gezag belaste ouder of de minderjarige van 12 jaar of ouder een aanwijzing geheel of gedeeltelijk vervallen verklaren.
3.8.1. Ingevolge artikel 807 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) staat tegen beschikkingen ingevolge – voor zover thans van belang – artikel 1:264 BW geen andere voorziening open dan cassatie in het belang der wet.
3.8.2. Volgens vaste rechtspraak is doorbreking van een appelverbod mogelijk, indien erover wordt geklaagd dat de eerste rechter met zijn beslissing buiten het toepassingsgebied van het desbetreffende artikel ten onrechte dan wel met verzuim van vormen heeft toegepast of ten onrechte buiten toepassing heeft gelaten.
3.8.3. Het hof stelt vast dat de moeder in dit hoger beroep kan worden ontvangen, omdat zij heeft geklaagd dat de eerste rechter met zijn beslissing buiten het toepassingsgebied van artikel 1:264 BW is getreden.

Rechtspraak aan de rand van het toelaatbare

Nadat in december 2012, september 2013, januari 2014 rechters in de openbaarheid hadden gebracht dat zij hun werk niet altijd goed konden doen doordat zij een te hoge productie moesten draaien, bracht Trouw van 10 maart 2016 twee artikelen: ‘Rechter in de knel’ en ‘Te veel druk en te weinig zittingsdagen’.

Enkele citaten: Rechters en raadsheren maken zich grote zorgen over de toekomst van de rechtspraak. ... Begin dit jaar spraken 852 rechters (van de 2450) zich in een enquête uit over de huidige ontwikkelingen binnen de rechterlijke organisatie. Teneur in de peiling is dat de sector niet meer kan bezuinigen zonder dat de druk op de rechters onaanvaardbaar hoog wordt en

de kwaliteit in het geding komt. Mr F. Bakker, voorzitter van de Raad voor de rechtspraak: “De weeffout is dat de rechtspraak nu te veel een ‘kostenpost’ is in het totale budget van de minister van veiligheid en justitie. Niet alleen zou die minister veel meer moeten worden ontzien bij taakstellingen en bezuinigingen, maar ook zou het rechtspraakbudget niet moeten worden beïnvloed door budgettaire problemen elders bij Veiligheid en Justitie. ... Opeenvolgende doelmatigheidskortingen en andere bezuinigingen hebben de rechtspraak aan de rand van het toelaatbare gebracht.”

Op 12 mei schreef mr Bakker in zijn Jaarbericht, onderdeel van het Jaarverslag Rechtspraak 2015: ‘Voor de

- Een jongen van 12 meldt in de inrichting waar hij geplaatst is dat hij een koemelk-allergie heeft. Reactie: onzin, dat moet je leren eten.

- Een uit huis geplaatst kind krijgt de mededeling dat haar moeder dan en dan op bezoek komt. Dit is niet met de moeder overlegd, en die kan absoluut niet op de vastgestelde datum (je werk houden is ook een belang). De moeder mag zelf schriftelijk aan het kind uitleggen hoe het is gegaan.

- Over een gesloten instelling in e-mail aan KOG: Mijn kind heeft de folder huisregels (4 weken na plaatsing) nu ook van de instelling gekregen. De andere kinderen van de groep hadden deze folder NOG NOOIT GEZIEN !!

- Uit de folder Huisregels van een gesloten instelling: Binnen locatie de Vaart worden alleen foto's genomen door pedagogisch medewerkers ... Aanstootgevende foto's worden vernietigd. (*Die pedagogisch medewerkers toch!*) Bezoekers mogen geen elektronica met foto-, camera-, geluidsopname- en/of internetmogelijkheden mee naar binnen nemen. (*Gelukkig bestaan er heel kleine apparaatjes!*)

het kan altijd nog gekker

- Vader weigert te spreken met Bz samen met moeder als deze een vertrouwenspersoon meebrengt, het maakt niet uit wie. Bz geeft moeder daarop een schriftelijke aanwijzing dat zij geen vertrouwenspersoon mag meebrengen, zich daarmee boven de wet stellend, de Algemene wet bestuursrecht in dit geval. (*Een schriftelijke aanwijzing kan men voorleggen aan de kinderrechtter.*)

- Een medewerkster van Veilig Thuis belt onaangekondigd onder etenstijd aan. Zij weet de moeder die open doet zo te intimideren dat ze wordt binnengelaten en op al haar vragen antwoord krijgt. Ze vraagt bijvoorbeeld hoe vaak ze met haar kinderen samen eet, en wat precies ze dan eten. Ze wil gedetailleerde informatie over medicijngebruik. Ze googelt de naam van een medicijn en zegt dan: als u dat slikt, kunt u niet voor uw kind zorgen. (*Niet binnenlaten. Contact opnemen met de voorzit-*

ter van KOG, Alice Jansen, 030 2 93 10 56 (*wisselende tijden*) alicejansen@planet.nl)

- Een medewerker van Veilig Thuis praat zonder toestemming van de ouders met kinderen op school, buiten aanwezigheid van een vertrouwenspersoon. De kinderen hebben geen kritiek op hun thuis-situatie. VT zegt dat dat dus niet de waarheid kan zijn, "want dat heb ik nog nooit meegemaakt."

- Ouders krijgen een brief waarin zij de opdracht krijgen op kantoor van VT te komen met de kinderen. Geen

De theorie en de praktijk

In FJR, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, van februari 2016 staat een artikel 'Beëindiging van het gezag'. Citaat: "Zonder strikte noodzaak mag immers niet worden ingegrepen in de autonomie van het gezin. Dit betekent dat alles uit de kast moet worden gehaald om ouders in staat te stellen hun kinderen te verzorgen en op te voeden."

Maar de erin genoemde cijfers kunnen we wel serieus nemen: "Al wat langer is de tendens zichtbaar dat het aantal

woord over werk- of schooltijden. Wel de opmerking dat er "in multidisciplinair verband" (!) beslissingen zullen worden genomen als zij niet allemaal verschijnen op het voorgeschreven tijdstip.

- LJ&R stuurt in oktober 2015 cliënten een brief dat e-mails van ouders niet gelezen en dus niet beantwoord zullen worden. Men mag opbellen. (*Neem altijd alle (telefoon) gesprekken met dit soort instanties op!*)

- Iemand dient klachten in bij een klachtencommissie. Deze klachten worden niet behandeld, omdat zij geformuleerd zijn tegen de instelling. Volgens het klachtreglement van deze instelling kan een klacht alleen tegen een persoon worden ingediend. Vergelijk dat eens met de aansprakelijkheid van de monteur in een garage en die van de eigenaar! (*Formuleer uw klacht tegen "de instelling Z/medewerker X"*)

- Verteld door het kind in kwestie: Een in een instelling geplaatste jongen mocht zijn advocaat niet meebrengen naar het gesprek met de kinderrechtter, een leidster van de instelling zou wel mogen. Hij heeft een aantal malen gezegd dat hij naar huis wilde. De kinderrechtter heeft geantwoord dat als hij dat vaker zou zeggen, hij niet sneller thuis zou komen, dat het alleen maar langer zou duren.

ondertoezichtstellingen afneemt en het aantal voogdijmaatregelen toeneemt. Dit wordt ook weer bevestigd in het CBS-rapport Jeugdbescherming en jeugdreclassering 1^e halfjaar 2015 (p. 5-6). Over het eerste halfjaar van 2015 zijn er meer OTS-en beëindigd (5920) dan dat er zijn opgelegd (3485) terwijl het aantal voogdijen is gestegen (instroom: 725, uitstroom: 620). In de nieuwe grond voor gezagsbeëindiging is het belang van het kind op continuïteit in de opvoeding een belangrijk element."

Vechtscheidingen

Een deel van de ouders die wij aan de telefoon krijgen ligt in scheiding of is al gescheiden. Soms gaat dat in harmonie, maar vaak zijn er problemen. Het is veelal moeilijk om met de ex-partner op een zakelijke manier de belangen van de kinderen te bespreken. De oude conflicten spreken nog steeds een woordje mee. Bij Veilig Thuis is op dit moment veel aandacht voor de psychische gevolgen van een vechtscheiding voor de kinderen. Als gescheiden ouders het niet eens zijn over de verblijfplaats van het kind of over de omgang wordt er al snel van een vechtscheiding gesproken. Wat is voor ouders verstandig om wel of juist niet te doen als u in deze situatie te maken krijgt met Veilig Thuis?

• Ga niet bij Veilig Thuis uw ex-partner zwart maken en allerlei negatiefs vertellen om de medewerker op uw hand te krijgen.
• Probeer niet het kind helemaal los te weken van uw ex-partner omdat die "gestoord is." Doe er alles aan om de strijd te beëindigen en uw partner te laten weten dat u de relatie van uw kind met hem of haar respecteert en in stand wilt houden.
• Praat altijd met respect over de andere ouder. U geeft uw kind daar een groot cadeau mee en u komt zelf ook wat gemakkelijker uit uw negatieve spiraal. Bedenk wel dat de Veilig Thuis medewerker bij onenigheid u gaat pressen om hulp te aanvragen en mogelijk zelfs een ondertoezichtstelling zal vragen aan de kinderrechtter als beide ouders het niet eens zijn. Zorg dat u het samen op eigen kracht eens wordt, zodat u daar niet toe gedwongen hoeft te worden. Uw kind zal u dankbaar zijn. Veel mensen verdienen momenteel hun brood met de kinderen die betrokken zijn bij wat vechtscheiding wordt genoemd. Wij kennen zelfs een geval waarin de ouders rustig gescheiden waren, samen met één advocaat, maar een paar jaar later de vader de moeder aanvloog waar het kind bij was. Daarna was

dit kind bang voor de vader en wilde wel contact, maar niet blijven slapen. Ook deze situatie kreeg het etiket vechtscheiding.

Tot enkele jaren geleden kon een ouder (in de praktijk de moeder) straffeloos de kinderen van hun vader beroven. Die vader kon nog zoveel beschikkingen van de rechter hebben, als de moeder haar poot stijf hield was het einde oefening. Op het ogenblik is het vaak de omgekeerde situatie: veel instanties erkennen niet de mogelijkheid dat een kind een goede reden kan hebben om de vader niet meer te willen zien, of alleen overdag, of alleen als er iemand bij is, of om alleen telefonisch contact te willen. Het moet aan de moeder liggen. Dat levert een ondertoezichtstelling op, vaak met veel dreigementen, en ook daadwerkelijk ingediende verzoeken uithuisplaatsing. We hebben gezien dat de rechter niet machtigde tot uithuisplaatsing, maar ook dat hij dit wel deed. Moeders melden KOG dat de Gecertificeerde Instelling hen in rapportages neerzet als niet coöperatief. In het jaarverslag 2015 van de Klachtencommissie Jeugd Midden-Nederland (u weet toch dat jaarverslagen van klachtencommissies openbaar zijn?) staat daar een mooi voorbeeld van: "De Klachtencommissie overweegt op grond van het schriftelijk aangeleverde materiaal dat daaruit inderdaad het door klaagster beschreven beeld oprijst, namelijk dat het primair de inzet van klaagster is om elke uitbreiding van omgang tussen haar zoon en de vader te frustreren, terwijl het afhaken van de vader bij de ouderschapsbemiddeling, het niet willen aangaan van individuele hulp en zijn beslissing om de jongen een keer na een bezoek overdag niet terug te brengen naar klaagster begripvol worden uitgelegd. ... oordeelt de commissie deze klacht, die betrekking heeft op beeldvorming, gegrond." Een middel dat de rechter soms voorschrijft is mediation. Helaas valt er niet met

iedereen te praten, en zijn er mensen die mooi weer spelen als er een getuige bij is maar verder gewoon doorgaan zoals ze altijd deden. Soms wordt er niet een liefdevolle band met een kind beschermd, maar wil iemand zijn zin. Zijn zin, en tot in het kleinste detail. Een donateur schreef ons: "Verplichte mediation kan bij partners die te maken hebben (gehad) met voortdurend emotioneel en psychisch geweld van de (ex-)partner leiden tot hertraumatisering. Indien men niet ziet dat 'verplichting' hetzelfde is als 'dwang' binnen het huwelijk, zullen de desastreuze effecten van huiselijk geweld niet worden herkend door 'professionals'. Deze vaak onzichtbare vorm van geweld is ook op de lange termijn schadelijker dan die van fysiek geweld. Gedegen onderzoek op grond van kennis, vaardigheden en speciale vragenlijsten is uiterst waardevol. Sinds 29 december is in het United Kingdom 'coercive-controlling abuse', mits aangehouden, strafbaar. Zowel de Nederlandse wetgever als de scheidingsbranche kan daar veel van leren. Ook kinderen zijn gebaat bij een gedifferentieerde aanpak!"

In Trouw van 9 januari 2016 stond een stuk van Ferko Ory, kinderarts publieke gezondheid: "Mediation heeft ook risico's. Het opiniestuk 'Stel bemiddeling bij scheiding verplicht' (Trouw, 6 januari) is gevaarlijk. Het gaat voorbij aan het belangrijke feit dat bij ruim 50 procent van de conflictscheidingen huiselijk geweld speelt. Mediation bij conflictscheidingen, zeker als er sprake is, of is geweest, van huiselijk geweld werkt averechts, zo laat recent onderzoek uit Noorwegen zien. ... Mediation kan werken mits er sprake is van gelijkwaardigheid in de relatie tussen de (ex)-partners. Bemiddeling kan ronduit gevaarlijk zijn als een van de partners macht en intimidatie gebruikt om er voordeel uit te halen. Let wel: deze machts spelletjes zijn lang niet altijd zichtbaar in de spreekkamer bij de mediator.... Er dient altijd eerst zorgvul-

Denkt u (als u nog niet overgeboekt hebt) aan uw bijdrage aan KOG voor 2016?

U blijft donateur door minimaal € 20 over te maken op:

bankrekening
NL 35 INGB 0009634691
t.n.v. Stichting KOG

Zorgt u ervoor dat er een adres op de overschrijving staat?

dig onderzocht te worden of er sprake is van geweld, zeker als er kinderen betrokken zijn. Het gaat zeker niet alleen om fysiek geweld, maar juist ook om bedreiging, intimidatie en manipulatie."

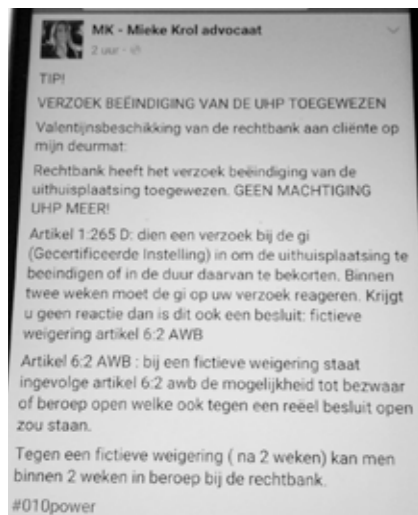
Donateur Carina van den Dongen heeft een artikel geschreven over dit onderwerp (zie ook www.stichtingkog.info/actualiteit), waarvan het slot luidt: Corine de Ruiter stelt in het artikel 'Het programma kinderen uit de knel in de knel': "Wetenschappelijk onderzoek laat echter zien dat er in vechtscheidingsgezinnen vaak meer aan de hand is dan alleen kinderen die knel zitten tussen ruziende ouders". http://www.directievetherapie.nl/inhoud/tijdschrift_artikel/DT-35-3-4/Het-programma-Kinderen-uit-de-knel-in-de-knel Zij breekt een lans voor meer onderzoek naar geweld binnen scheiding en omgang: 'De risico's van hun (lees auteurs van het programma 'Kinderen uit de knel') aanpak, in het bijzonder het risico van onvoldoende onderzoek naar mogelijk geweld binnen het vechtscheidingsgezin, worden door de auteurs niet onderkend'. Zij adviseert: 'Gebruikmaken van de recente wetenschappelijke kennis over vechtscheidingsgezinnen en leren van de best practices uit het buitenland'. Wat betreft de nodige samenwerking tussen de verscheidene planeten, is er hoop voor hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld. Op de Women's Shelters Conference werd er uitge-

→ breid aandacht besteed aan de Pilots *Justice Centers Europe*. Binnen deze centra lijkt men van de planeten metafoor te hebben geleerd door deze vooral achter zich te laten en samen te werken. Het idee Family Justice Centre, FJC, komt recent uit Noord-Amerika overwaaien. Het is een prachtige positieve ontwikkeling en indrukwekkend om te zien hoe kennis wordt gedeeld en in praktijk gebracht. FJC in VS nu ook in Europa... En leuk om te constateren: nu eens Europees geld goed besteed! Een pilot die mogelijk binnen de gehele westerse wereld navolging verdient en realiteit kan worden.

Nog mooier zou zijn dat ook kennis en best practices (bewezen effectiviteit) rond scheiding en omgang worden geïmplementeerd zodat mogelijke mishandeling openlijk besproken kan worden en geweld teruggedrongen wordt. Dat is in het belang van allen! Op 1 februari jl. mailde zij aan KOG: "Ontdekte zojuist op de site <http://www.zonmw.nl/nl/projecten/project-detail/samenwerken-voor-een-effectieve-aanpak-van-met-conflict-beladen-echtscheidingen-vechtscheidingen-samenvatting/> dat er al een project in Brabant **loopt vanaf 31 au-**

gustus 2015 en stevig aan de weg wordt getimmerd om beter te leren omgaan met Conflictscheidingen m.b.v. **High Conflict Forum (HCF) Toronto, Howard Hurwitz** (zij hebben afgelopen 15 jaar expertise ontwikkeld). Ook het symposium 5 februari draait deels om deze thematiek en expertise. Vandaag was de eerste training dag voor 200 professionals. Uitnodiging (kosteloze deelname professionals Brabant) <http://www.kompaanendebocht.nl/over-ons/uitnodiging%20training%20conflictscheidingen%20DEF.pdf> Morgen en overmorgen voor specialisatie 75 professio-

nals. 40 HCD gezinnen krijgen de HCF benadering en worden vergeleken met 40 HCD gezinnen zonder de HCF aanpak. Wetenschappelijk wordt dit allemaal gevolgd en gepubliceerd, (zie ZonMw: 7 Een website waarop de resultaten en inzichten van dit project worden gedeeld; 9 Publicaties in vak- en wetenschappelijke tijdschriften (in Nederland en internationaal) over de methodiek, de proces-evaluatie en aanbevelingen voor beleid en praktijk."

Dan maar naar het buitenland???

Stel je de situatie voor: er is een zorgmelding gedaan door de school bij Veilig Thuis na een hoog oplopend conflict met de leerkracht van uw kind. Nadat u de medewerker van Veilig Thuis voor incompetent hebt uitgemaakt is men van plan de kinderen uit huis te plaatsen. Of ... een kind van 15 jaar is weggegaan omdat de thuis te streng vindt. Ze zit in de crisisopvang en rookt en drinkt daar, gaat elk weekend uit en gaat met heel verkeerde jongens om. Wat doe je dan? Soms overwegen ouders dan om naar het buitenland te gaan. Is dit een verstandige keus en is het wel een reële mo-

gelijkheid? In het algemeen raden wij het ouders sterk af. Als uw kind psychische problemen heeft of u hebt een slecht contact met hem of haar, dan neemt u dat probleem natuurlijk mee. Dan lost naar het buitenland gaan niks op. Het is een enorme stap die heel grote gevolgen heeft. Voor kinderen is het ook een heel ingrijpende verandering die u niet met hen hebt kunnen voorbereiden. Ze moeten een andere taal leren, zich aanpassen aan een andere cultuur en al het vertrouwde achterlaten. Dat wil niet zeggen dat het nooit een mogelijkheid is. Als ouders al veel banden met een ander land hebben,

een heel netwerk van familie en contacten hebben en er is geld, werk en woonruimte, dan wordt het gemakkelijk. Als de eerder genoemde dochter naar opa en oma kan in het land van herkomst en ze kan daar ook een goede opleiding krijgen dan is dat een mogelijkheid die u zeker kunt overwegen. Mocht u deze stap van plan zijn dan is het volgende van belang: Zoek uit hoe het zit met de jeugdzorg in het land van uw keuze. Hoe gaat men om met ouders en kinderen met een Nederlandse OTS? Zijn er speciale regels/wetten inzake jeugdzorg waar u mee te maken gaat krijgen? In het boek "Ik zal nooit meer stouwt zijn" vertelt Ada Busman (contactpersoon van KOG) het verhaal van haar zoon en kleinzoon die naar Bolivia vertrokken zijn en nog steeds dolblij zijn dat ze die stap

gewaagd hebben. Trek in het nieuwe land geen aandacht van de autoriteiten. Zorg wel zo snel mogelijk voor een verblijfsvergunning, want je wilt een normaal leven kunnen leiden.

Ook als u vertrokken bent voordat er een kindbeschermingsmaatregel is opgelegd, moet u zich nog 3 maanden stil houden: zeker in België wordt door de Nederlandse politie actief gezocht. Een misschien intussen opgelegde kindbeschermingsmaatregel vervalt na 3 maanden. Maar die kan wel met spoed worden aangevraagd bij terugkeer, zodat de kinderen op Schiphol worden opgepakt. Laat alle brieven die u wilt versturen posten na uw vertrek. Vertel niemand uw nieuwe adres en zelfs het land niet

waar u naar toe gaat. Vertel helemaal niet dat u weggaat. Laat ook uw kinderen geen briefjes en mail naar familie en vrienden sturen. U kunt brieven maken die gepost worden als u weg bent waarin u de situatie uitlegt. Geen land noemen! Schrijf een brief aan de jeugdzorg instantie waarin u hen vriendelijk bedankt

voor de hulp en een postadres opgeeft in Nederland waar men nog de laatste post heen kan sturen. Meld hun dat u natuurlijk hulp zoekt als u behoefte heeft aan hulp en steun in uw nieuwe land. Zorg dat degene die als postadres fungeert iemand is die nooit, maar dan ook helemaal nooit uw adres in het buitenland doorgeeft.

Laat ook deze brief in uw oude woonplaats posten als u al weg bent. Schrijf ook een brief aan de school van de kinderen waarin u hen uitschrijft wegens vertrek naar het buitenland. Zorg ervoor dat de kinderen in uw nieuwe land zo vlug mogelijk naar school gaan.

Schrijf u uit in Nederland zodat u geen ingezetene meer bent. Liefst met een brief die uw vertrouwenspersoon verstuurt, anders aangetekend. Als u zich niet uitschrijft, komen u en uw kinderen op de internationale lijst vermiste personen van de politie. Vergeet de zorgverzekering niet!

Vouw er maar een hoed van

Als u te maken krijgt met Veilig Thuis, de raad voor de kindbescherming of een gecertificeerde instelling, kan het gebeuren dat er een onbeschouwdheid over u heen komt waar u van zit te sidderen. Trek het u niet aan, het is niet persoonlijk (zoals in *The Godfather* soms werd gezegd bij een dodelijk schot).

Veilig Thuis: een brief waarin staat *dan en dan komen wij bij u thuis*. O ja, vind ik dat goed? Komt mij dat wel uit? U kunt vast een briefje schrijven waarin u meldt dat u het volledige dossier van Veilig Thuis wenst te ontvangen en een andere afspraak zult maken als u dat hebt gelezen. Op het moment dat in de brief staat kunt u beter niet thuis zijn, want waarschijnlijk komt men toch aan de deur. Het is voor veel mensen te moeilijk om dan niet open te doen of te zeggen dat zij op dit moment geen gesprek willen. Wanneer er een melding over uw gezin wordt gedaan bij Veilig Thuis is dat een hele schrik. U hebt de keus of u wel of niet reageert op

hun "uitnodiging tot een gesprek". Wat u niet kunt veranderen is dat het onderzoek toch doorgaat, of u nu meewerkt of niet. Er is ook een tussenvorm mogelijk. Als u geen gesprek wilt met de medewerker kunt u ook aangeven dat u wel schriftelijke vragen wilt beantwoorden. Het voordeel daarvan is dat er geen misverstanden ontstaan over wat u gezegd hebt (als u tenminste duidelijk kunt formuleren). Dit zou een goede oplossing kunnen zijn bijvoorbeeld als uw gezondheid een gesprek niet toelaat of als uw Nederlands niet zo goed is dat u alle vragen goed begrijpt. Ook als u bijna zeker weet dat u tijdens het gesprek heel erg boos gaat worden zou een schriftelijk contact beter zijn. We horen vaak dat een gesprek met Veilig Thuis het karakter heeft van een verhoor en als heel onprettig wordt ervaren. Soms doet een medewerker in eerste instantie alsof ze je beste vriendin is, maar later zie je in de rapportage dat alle antwoorden negatief uitgelegd worden. Van de positieve punten van een gezin ziet men vaak niet veel meer terug. Geef de

gevraagde toestemming voor informatie opvragen bij de huisarts en de school maar gewoon. Anders doet men het zonder uw toestemming. Het kan zijn dat men u perse persoonlijk wil spreken; belt u in alle gevallen met een contactpersoon van KOG, Alice Jansen 030 2 93 10 56 (wisselende tijden) alicejansen@planet.nl

Raad voor de kindbescherming: *u bepaalt niet wanneer u het rapport ontvangt, dat bepalen wij*. Een vader meldde ons dat hij een uitnodiging had gekregen om het conceptrapport te komen bespreken. Hij belde op en zei dat hij pas over het rapport wilde praten als hij dat eerst had gelezen. Stuur het maar op, dan kom ik een week later bespreken. Medewerker aan de telefoon: u bepaalt niet wanneer u het rapport ontvangt, dat bepalen wij. Deze vader wist dat zijn commentaar er toch niet veel toe deed, en heeft gezegd: "weet je wat, vouw er maar een

hoed van". **Advies:** nooit een conceptrapport bespreken dat u niet van te voren uitgebreid hebt kunnen lezen en bespreken met wie u maar wilt.

Uw kind is uit huis geplaatst en de raad voor de kindbescherming wil u spreken. Dat kan alleen nog gaan over verlies van uw gezag. **Advies:** schrijf een briefje dat men u uiteraard wil spreken om informatie te krijgen, en dat u op schriftelijke vragen de gewenste informatie schriftelijk zult geven.

Een Gecertificeerde Instelling mailt dat er een schriftelijke aanwijzing zal komen, *wanneer u niet bereid bent tot gezamenlijke gesprekken*. De vader in kwestie had geschreven dat hij i.v.m. een cursus op een bepaalde datum absoluut niet kon, maar hij had een aantal andere mogelijkheden opgesomd. Wij horen vaak dat weigering van een datum wordt verdraaid tot helemaal geen gesprek willen. **Advies:** u niet laten intimideren en er schriftelijk op wijzen dat uw woorden verdraaid zijn.

Er is sinds maart 2015 een nieuwe versie van 'De jungle van de jeugdzorg': **De jungle van de jeugdzorg vanaf 2015, een overlevingspakket voor alle zekerheid**. Kinderbescherming: hoe blijf je erbuiten en hoe kom je ervan af. *De jungle van de jeugdzorg* helpt daarbij. Paperback - 120 blz. ISBN 978-94-6129-166-6 Verkrijgbaar in de boekhandel en bij Bolcom (niet bij KOG dus): 10,95 euro.

Sinds maart 2016 is er ook een nieuwe versie van 'MIJN kind??!': **MIJN kind??! Wat ouders vanaf 2015 kunnen doen en laten bij problemen**. *MIJN kind??!* is bedoeld voor mensen die absoluut geen lezers zijn. Alleen de meest noodzakelijke informatie en zo kort mogelijk. ISBN 978-94-6129-177-6. Ook alleen in boekhandel en bij Bolcom: 9,50 euro.

Eigen accenten

De Nationale ombudsman heeft de termijn van Kinderombudsman Marc Dullaert niet verlengd. Het is zijn bevoegdheid om dat wel of niet te doen. Hij is niet verplicht om uit te leggen waarom hij wel of niet verlengt. Dat is dus in orde, maar heel veel mensen vinden het werkelijk erg dat deze kinderombudsman is verdwenen. Er is zelfs een petitie geweest, volgens Trouw van 11 maart met meer dan 40.000 handtekeningen. Marc Dullaert heeft aangeboden aan te blijven tot er een nieuwe kinderombudsman zou zijn benoemd, maar Van Zutphen heeft dat aanbod niet aangenomen.

Trouw van 3 februari meldde dat volgens een woordvoerder van de Nationale ombudsman deze een eigen team wil samenstellen waarmee hij eigen accenten kan leggen.

Van het vele werk dat de Kinderombudsman heeft verzet noemen wij zijn rapport van 10 december 2013 waarin staat: "De Kinderombudsman stelt vast dat er in de werkprocessen van BJZ, AMK en de Raad op dit moment niet voldoende kwaliteitswaarborgen zijn ingebouwd om er voor te zorgen dat het aantal fouten tot het absolute minimum wordt beperkt. Daardoor bestaat het risico dat fouten verderop in de jeugdzorgketen doorwerken. Het is dan mogelijk dat er beslissingen worden genomen op basis van onvolledige, onvoldoende onderbouwde informatie."

Dit is een voorbeeld van een accent dat wij niet graag hadden gemist. Het is het

probleem in het kort: niet voldoende kwaliteitswaarborgen, te veel fouten, op basis hiervan nemen de rechters hun beslissingen, zij hebben niet altijd tijd om hun werk goed te doen. Waarschijnlijk is het ook een accent waar je je niet overal populair mee maakt. De weigering van het grootmoedige aanbod door te werken tot er een opvolger is, doet ons vrezen dat ouders en kinderen misschien minder zullen hebben aan de andere accenten dan aan de rapporten van Marc Dullaert.

Op 28 oktober 2015 heeft de Kinderombudsman zijn tweede rapportage over de transitie gepubliceerd. Staatssecretaris van Rijn zegt de signalen van de Kinderombudsman serieus te nemen: 'De Kinderombudsman signaleert dat gemeenten steeds vaker op de stoel gaan zitten van hulpverleners. Dat kan en mag echt niet.' Op 18 maart 2016 is het derde en laatste rapport over de transitie verschenen. Te lange wachtlijsten, ook van Veilig Thuis (AMK). De Staatssecretaris neemt de signalen weer serieus.

De Kinderombudsman heeft op de valreep nog een rapport opgesteld over de afhandeling van klachten in de gesloten jeugdzorg. Om de klachtenprocedure te verbeteren heeft hij tien regels opgesteld. Hoezeer (iemand als) Marc Dullaert nodig is, blijkt alleen al uit de reactie op dit rapport van de directeur van jeugdzorginstelling Transferium: Het zijn pubers. Wat ze de ene dag als ramp ervaren, is een dag

later met een kop chocomel opgelost. (NRC)

Ook de Kinderrechtenmonitor 2015 'Kwetsbare kinderen hebben recht op hulp' heeft waarschijnlijk niet iedereen in regering en gemeenten een goed humeur bezorgd. Marc Dullaert vindt dat de Nederlandse Staat zich niet kan onttrekken aan de naleving van kinderrechten, gezien het IVRK. Kinderen die in armoede opgroeien en vluchtelingenkinderen zijn nu afhankelijk van gemeenten. De Staat moet aandacht schenken aan de verschillen die daardoor ontstaan, o.a. door gemeenten te controleren en te ondersteunen. Deze kinderrechtenmonitor is geschreven samen met de Afdeling Jeugdrecht van de Universiteit Leiden. Zie www.kinderombudsman.nl 8 december 2015.

In De Groene Amsterdammer van 11 februari stond het artikel 'Van Zutphen moet weg' van Ewald Engelen. Citaat: "... Afgekeken van het socialistische Zweden heeft het instituut ombudsman vooral onder de voorganger van Van Zutphen, Alex Brenninkmeijer, een geduchte reputatie als horzel in de pels van politiek en bestuur opgebouwd. De acht jaarverslagen die de Nationale Ombudsman onder zijn bewind tussen 2005 en 2013 publiceerde, logen er niet om. ... En dus werd hij weggepromoveerd naar Brussel en vervangen door een pennenlikker met een cv waar je van in slaap valt, die momenteel in opdracht van zijn politieke bazen de laatste restjes verzet uit de organisatie moet snijden. Hier tekent zich een patroon af. ... Het heeft er alle schijn van dat het kabinet angst-

vallig over het eigen gelijk waakt. Wat daar, aan het einde van de kokerblik, zo ontzagwekkend ligt te dampen, mag onder geen beding worden blootgesteld aan het scherpe licht van de kritiek. Zo breekbaar is kennelijk het gelijk. ..." We moeten maar hopen dat Engelen dat verkeerd ziet.

Op 10 maart stond in NRC, dat de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman in december gesproken hebben over het einde van de termijn van Dullaert. Een mogelijkheid was dat hij officieel voor zes jaar werd benoemd maar na een jaar zou opstappen. "Dan kon hij zijn voorzitterschap van Europese Kinderombudsmannen afmaken. Vanmorgen meldde de Volkskrant dat Dullaert al een ontslagbrief kreeg voorgelegd." ChristenUnie en CDA willen dat de Tweede Kamer van de Nationale ombudsman uitleg krijgt over dit gedoe. In Trouw van 12 maart stond over de Nationale ombudsman in een ingezonden brief: "Men zou zich kunnen voorstellen dat hij als Ombudsman dit als klacht zou moeten behandelen. Stiekeme ontslagbrieven laten tekenen, kom op zeg."

Trouw van 6 april meldde dat de opvolger van Dullaert op 5 april door de Tweede Kamer was gekozen: prof. dr mr Margrite Kalverboer. Zij is bijzonder hoogleraar kind, orthopedagogiek en vreemdelingenrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen. In het artikel zegt zij: "Dullaert heeft een rijke erfenis nagelaten, die ga ik eerst bekijken. Ik zal weer andere accenten leggen."

Uithuisplaatsing

We hebben onlangs meegeemaakt dat een kind uit huis was geplaatst omdat hij geen contact met zijn vader wilde (dat moest natuurlijk aan de moeder liggen) en terugliep naar huis. Enige tijd later werd hij weer uit huis geplaatst maar nu in een gesloten instelling. Je kunt je afvragen of de gesloten

instelling daarvoor is. Het antwoord kan alleen ja zijn als je van mening bent dat geen contact met je vader willen in alle gevallen ernstige gedragsproblematiek is. Dat schijnt de laatste mode te zijn. Het kan niet aan een vader liggen, een kind kan daar geen goede reden voor hebben.

Als u met dit probleem te maken hebt, weiger dan uw kind met een medewerker van wat voor instantie ook te laten praten die niet een BIG-geregistreerd GGZ-psycholoog of kinderpsychiater is (registratie controleren!). Laat de school van uw kind weten, directeur en leerkracht, dat op school geen

gezinsvoogd of wat voor instantie dan ook met uw kind mag praten. De professionals van de GI nemen bijna altijd aan, ongehinderd door kennis, dat het aan de moeder ligt als een kind terughoudend is. Dat kan ook zeker zo zijn, maar uit huis plaatsen zonder dat werkelijk onderzocht is wat er aan de hand is, is nooit een goede oplossing.